

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtoice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Omejitev števila katoliških praznikov.

RIM 14. „Osservatore Romano“ je priobčil z dne 2. t. m. datiran Motu proprio papežev „Supremi dispositione“, ki se bavi s spremembo cerkvenih predpisov glede cerkvenih praznikov. Motu proprio pravi med drugim: „Spremenjene razmere, visoko razvita trgovina in industrija svetujejo, da se spremene cerkveni predpisi glede praznikov. V tem oziru so došle Sv. Stolici tudi premmoge prošnje. Kajti hitrost in složnost današnjih potovalnih razmer omogoča, da se hitro prihaja v drugo deželo, kjer je število praznikov manjše. Vrh tega se zdi, da trpita narasli trgovski promet in hitreje razvijanje poslov vsled omejitev, ki jo povzročajo pogosti prazniki. Konečno nalaga podražanje življenjskih razmer delavcem potrebo, da bolj po redko prekinjajo svoje delo.“

Nove določbe slovejo: V bodoče bodo zapovedani prazniki: 1. Vse nedelje, Božič, Novo leto, Sveti trije Kralji, Vnebohod, Brezmadežno Spuščetje, Vnebozetje Marije, Sv. Peter in Pavel in Vsi Svetniki. Vsi drugi prazniki kakor tudi dvojni prazniki o Božiču, Veliki noči in Binkošti odpadajo. 2. Sv. Jožef se bo praznoval prvo nedeljo po 19. marcu, praznik Sv. Rešnjega Telesa se bo praznoval v nedeljo po sv. Trojici. Prazniki deželnih patronov se preložiijo na sledečo nedeljo.“

Papež nalaga škofom, naj stavijo Sv. Stolici predloge, če menijo, da je treba za njihovo duhovsko področje obdržati kak odpravljeni praznik. Tudi daja Sv. Stolica škofom gotove oblasti glede načina unanjenja praznovanja.

Turčija.

SOLUN 14. — Danes po noči sta na progi Krivolak-Gradsko orijentalске železnice eksplodirali dve bombi, vsled česar je bil iztrgan velik komad tračnic in je bila poškodovana lokomotiva vlaka, ki je tedaj vozil mimo.

SOLUN 14. Ker čim dalje bolj naraščajo bolgarske ustaške čete in ker ne nedostaja vojakov, je vojni minister odredil, da se osnuje orožniški zbor 800 mož, v kateri naj se vsprejmejo poštenji možje, ki znajo pisati in čitati. S pomočjo tega zbora se prične preganjati ustaške čete. Četniki so iz okraja Osmanje in Köprülü prišli v monastirski vilejet in se bližajo Berlepu. Prebijalstvo na deželi je vznemirjeno.

SOLUN 14. Atentat z bombami na progi Krivolak-Gradsko orijentalске železnice je napravil na oblastni in mladoturški odbor zelo mučen utis. Iz tega je razvidno, da se nastale zopet nesigurne razmere in da se pojavljajo ustaške čete. Vlada je ukazala strožje nadzorovati železnico, ker se boji nadaljnjih napadov. Policija je našla električno baterijo na mestu, kjer je bil izvršen atentat.

Ustaja v Albaniji.

SOLUN 14. Torgut Šefket paša poroča, da je bil vsled sovražnega vedenja črno-

gorskih oboroženih sil ob meji primoran odposlati osem batalijonov iz Skadra v okolico Tusija, štiri batalijone pa iz Verisovića v Gusinje. — Vojni minister je ukazal Torgut Šefket paši, naj podaljša ustašem rok od 10 do 20 dni, da se podvržejo. Medtem pa skuša vlada v južni Albaniji po vplivnih osebah pomiriti prebivalstvo, ki nameravajo splošno vstajo. Vendar dvomi, da bi se vladi to posrečilo, ker stavljajo južni Albanci enake zahteve kakor severni Albanci.

Iz Maroka.

PARIZ 14. „Ag. Havas“ poroča iz El Ksara: Danes zjutraj je bil sluga francoskega konzula aretiran pred konzulovo hišo in siloma odveden v špansko šotarišče. Francoski konzul ni mogel izposlovati, da bi izpustili slugo na svobodo. V minoli noči je dospelo semkaj sto španskih konjenikov. Pričakujejo še drugih čet.

Zrakoplovstvo.

AMSTERDAM 14. V New-Lenwerdenu se je letalec Maks Obieslagiers sinoči dvignil v zrak. Nakrat je bil prisiljen spustiti se na tla in aeroplan je padel na številno navzoče občinstvo. Štiri ženske so bile ranjene, med temi ena težko.

ALŽIR 14. Aviatik Bailolle je med letanjem blizu Maison Carre padel z aeroplanom in se ubil.

Štrajkovski nemiri v Saragossi.

PARIZ 14. Iz Saragosse poročajo: Vsled splošnega štrajka, ki je tukaj izbruhnil, je prišlo do spopada s policijo, pri čemur je bilo pet štrajkovcev ubitih in trideset pa ranjenih.

PARIZ 14. „Ag. Havas“ poroča iz Saragosse: Povodom pouličnih spopadov med štrajkovci in policijo je bilo v zadnjih dneh ranjenih 40 oseb. Skupno je bilo aretiranih 40 oseb.

PARIZ „Ag. Havas“ poroča iz Saragosse: Vsled nemirov sodijo, da bo nad mestom proglašeno obsedno stanje.

Narodni praznik v Parizu.

PARIZ 14. Na današnji narodni praznik je bilo zelo krasno vreme. Po vsej Francoski so današnji dan praznovali z velikim navdušenjem. — Pripetilo se ni nič posebnega.

Vročina v Ameriki.

NEW-YORK 13. Grozna vročina traja dalje. Mnogo oseb je umrlo vsled solnčarice. V New-Yorku je umrlo večerj za solnčarico 28 oseb, mnogo jih je zblaznelo. — Od 2. julija je umrlo za solnčarico 1110 oseb. Razun tega je vsled vročine poginilo 1300 konj in 800 psov in mačk.

Potres.

KEČKEMET 14. Ob 12.30 po noči in ob 8.02 zjutraj je bilo čuti tukaj zelo šibke potresne sunke.

Kuga.

HAAG 14. V minolem tednu je v Malangu na Javi umrlo za kugo 40 oseb, 96 jih je pa obolelo.

Kijev 14. Generalni guverner je kaznoval ravnatelja in duhovnika neke poljske

Kazimir je dvignil svoj vprašujoči pogled k njenemu licu. Bila je krasna, krasnejša kot kedaj popreje.

„Prvič, da odpustiš in z dežele odpraviš vse one ženske, katere ne vem niti zakaj, na svojih zunanjih gradovih vzdržuješ in rediš?“

Kazimir je bil vsled teh smelih besed močno presenečen in osupel. V trenutku ni niti vedel, kako bi odbil naskok, ki se je v njh skrival.

„Prva vest, ki sem jo zjutraj po našem povratku čul,“ je zajecjal, „je bila ta, da je Adelhaida hessenska s svojimi stražniki vred pobegnila z Žarnovca.“

„Tem bolj!“ se je na glas smejala gospa Kristina. „Ne bo toraj potreba, da jo pozoveš naj se oddalji. In s tem,“ je pomembeno nadaljevala, „je moja prva prošnja k tebi spojnena; kajti na ostalih oskrbovankah v Olkuši, v Danbrovu, v Stašovem in tako dalje mi ni prav za prav nič leželo.“

Kazimir je sklonil oči in si je grizel ustne.

„Kake govore pa začneš danes?“ je vprašal in gledal strmeče pred-se.

„Ne trpim tukaj nikogar, kdor bi me pri tebi, pri tvojem srcu, pri tvoji ljubezni oviral!“

„Krista! od kod danes te misli?“

„Sem na to mesto ne pustim nikogar več!“ je vskliknila, strastno oklepajoč se Kazimirovih grudí.

„In tvoja druga zahteva?“ „Jo je vroče jo poljubuj, povzbujaj kralj.“

tajne šole vsacega na 100 rubljev denarne globe, sedem rodbin, ki so pošiljale otroke v omenjeno šolo, vsako na 25 rubljev in profesorja šole na 7000 rubljev denarne globe. —

London 14. Lloyds je prejel poročilo, da so nemškemu parniku „Hispania“, ker je osumljen kolere — zabranili uhod v pristanišče na Malti. Parnik se je preskrbel z živili in je na to odplul.

Petrograd 14. — Car in carica sta se danes opoludne odpeljala v finsko vodje.

Lvov 14. Kakor brzojavljajo iz Borislava, se je sinoči v rovu „Kazimir“ pripečila eksplozija. Posrečilo se je omejiti požar, ki je ogroževal tudi sosedne rove.

10. slovanski časnikarski kongres v Belgradu.

Belgrad 13. 7. 1911.

Druga seja.

Pozdravi raznih skupin.

Današnja seja je otvoril predsednik Nušić s prijavo, da se je kralj zahvalil na udanostnem pozdravu, želeč kongresu slovanskih novinarjev najboljšega vsepa. Ta prijava je bila vsprejeta glasnimi živjo-klici.

Na to so sledili pozdravi v imenu raznih skupin. V imenu ruske skupine je pozdravil Bašmakov, v imenu Bolgarov Zlatarov, a v imenu Hrvatov Milan Grlovič. Ta poslednji je naglašal, da mu je osobito milo, da se je ta kongres sestel ravno v Belemgradu. Saj dandanes ne deli več Hrvatov in Srbov nič drugega nego — Sava! Ne samo po krvi smo jedini, ampak tudi v kulturi. Gojimo idejo ljubavi, kajti na tej sloni moč! Odločna bramba skupnih interesov ni utopija, to je krvava potreba. Naše razmerje bodi tako, da bomo vsi branili male in šibkeje pred morebitnimi napadi močnejih, in da bomo poslednje zadrževali od napadanja, in da si bomo osvajali narode brez prelivanja krvi. Bodimo složni, bodimo bratje! — Ta z veliko in vidno iskrenostjo govorjeni apel k medsebojni slogi in vstrpljivosti je napravil globok utis na vseh.

Na to je pozdravil kongres v imenu Slovencev g. Andrej Gabršček, rekši v glavnem: V historičnih prostorih smo se zbrali, da proslavimo jubilej 10-letnice naših kongresov. — Začeli smo v Pragi, tej materi slovanske kulture, slovanskega dela, potem v Ljubljani, Dubrovniku, Opatiji, Krakovu, Sofiji itd., a danes na X. kongresu v prestolnici kraljevstva Srbije. Koliko bratoljubja so nam izkazovali povsodi, kjer smo delovali in koliko bratoljubja smo ostavljali, kjer smo bili!! Ako je novinarstvo res velesila, začrtali smo s svojimi kongresi svojo — bodočnost. Ali pri tem moramo vedno izločati vse, kar deluje nasprotno našim skupnim ciljem. In koliko tega je bilo še pred 10 leti in je prihajalo tudi na naših kongresih včasih celo do viharnega izraza!! Danes, po 10 letih, tega ni več. Danes smo si bratje, ki si podajamo roko kakor bratratu. Nekdanjih silnih nasprotstev ni več — in v tej

„Da me daš, kot svojo soprogo, kronati za kraljico!“ se je viteško zravnila pred njim in naznanila z odločnim glasom gospa Kristina.

„Kro—na—ti...? Za — kra—lji—co?“ Kazimir se je vspel pred njo in izbulil na njo divje oči.

„Da, kronati!“ je mirno pritrdila. „Kajti tvoja žena sem, sem tudi kraljica, posebno sedaj, ko je Adelhaida sama pobegnila s kraljestva. Sedaj sem tud edina kraljica jaz, meni pripada toraj krona! Zahtevam jo od tebe, moj ljubljeni soprog!“

„Veš, da sem storil mnogo, jako mnogo tebi na ljubo,“ je polagoma in važno dejal kralj, „toda to kar sedaj od mene zahtevaš, ni ležeče samo na meni... Imam tu zbor plemstva, imamo tu narod... mora se premisliti, kako bi oni sprejeli ta predlog...“

„Predlog? čegav predlog?“ je srdito prekinila njegov govor. „Morda tvoj? Tvojo voljo, tvoj ukaz morajo sprejeti! Ti si na Poljskem gospodar, nihče drugi, zbornica, narod morajo ubogati in spojniti, kar jim ti ukazuješ. Če jim zapoveš, da morajo priti k mojemu kronanju, bodo radi prišli. Narod in viteštvo so sedaj po bojni ekspediciji za me, ravno tako kot so bili pred njo proti meni... Določi sam dan mojega kronanja in nihče se ne bo drznil upreti se tvoji volji...“

Prijela ga je za roko, gladila in poljubljala jo je.

„Pretehtal bom vse!“ je odgovoril, da se izogne direktnemu in odločnemu odgovoru.

spremembi je ona sila, ki nas dovede do zaželjene bodočnosti. Te spremembe se veselimo iz vsega srca posebno mi Slovenci, ki moramo biti trd boj nasproti trem frontam, ki pričakujemo moralne pomoči samo od Vas. Iskreno Vas pozdravljam v imenu slovanske delegacije. Naša pota so nam jasno začrtana, mi se zavedamo svoje naloge! — Naprej do velike bodočnosti, v kateri se bo tudi našemu malemu narodu slovanskemu dobro godilo. — Dalje so govorili: Dudikiewicz v imenu galskih Rusov, napovedujoč kulturno solidarnost z Rusi in bratstvo z vsemi slovanskimi narodi, Hurban Vojanski v imenu Slovakov, Kulikowski v imenu poznanskih Poljakov, rekši v hrvatskem delu svojega govora, da mi poznamo samo eno kulturo pravice in ljubavi kakor jo je učil sam Krist; poznanski Poljaki so prišli, ker so uvideli, da je njihova rešitev edino v kolu družih slovanskih bratov; Miškovski v imenu Čehov, označujoč svobodo tiska kakor svobodo vseh svobod, čim več je ta, temveča je kultura naroda, Derenko v imenu lužičkih Srbov; Kapšev v imenu makedonskih novinarjev, Kažiković v imenu Bosne in Hercegovine, označujoč Srbijo kakor Piemont južnega Slovanstva. Pozdravljali novinarje, ki delujejo za veliko idejo. Tudi v Bosni in Hercegovini prodira vzlic vsemu ta ideja. Že je tam preko 20 listov, ki služijo tej ideji! V imenu novinstva kliče: Zivelava velika ideja! — Naj živi Srbija kakor Piemont južnega Slovanstva!

Nato so bili čitani referati dr. a Skrliča: Zgodovinski pregled srbskega tiska od 1791 do 1911 in dr. Josipa Pakatoša: Zgodovinski pregled hrvatskega tiska.

Nadaljevanje seje popoldne.

(Brezplačni vozni listki po železnici).

Referat Adolfa Kunta: Brezplačne železniške karte za slovanske novinarje.

Predložena resolucija zahteva: 1. naj se novinarjem dovoljujejo brezplačne vožnje na železnicah; 2. da države po vzajemnem dogovoru dovolje veljavnost časopisne marke tudi izven mej, to je, da se z njimi morejo odpošiljati listi.

G. Pustoslemšek, urednik „Slovenskega Naroda“, je naglašal, da ta resolucija velja v prvi vrsti za Avstrijo in Ogrsko, ker avstrijska in ogrska vlada naravnost škandalozno postopata s slovanskimi novinarji. Ali le s poslednjimi, ker nemški imajo, kar hočejo. V Avstriji in Ogrski se pač proti slovanskim časopisom postopa tako kakor proti Slovanom sploh. Zato predlaga, da se resolucija spremeni v smislu, da se dopolnje slov. poslancem v parlamentih v Pešti in na Dunaju ter avstrijski in ogrski vladi in eventuelno tudi ruskemu ministerstvu za promet in poslancem Dume, kajti v drugih svobodnih slovanskih državah ne delajo novinarjem takih neprilik. Pri nas pa delajo ovire tudi tedaj, ko bi hotel kak novinar potovati v naučne svrhe.

Incident med Vergunom in Radičem.

Znani vodja kmečke stranke v hrvatskem saboru Stipe Radič je menil, naj se zagrozi, da se ta nečuvni škandal spravi na med-

„Potem, kako se odločiš,“ je vpila na njega svoje ljubeče oči, „bom najbolje spoznala velikost tvoje ljubezni do mene.“

Kazimir po njenem odhodu dolgo ni mogel priti do jasne misli. Kar je od njega zahtevala, je bilo tako ogromno, da ni mogel pojmiti, kje je vzela toliko poguma, da to pred njim izusti. Zakaj se ne zadovolji s stopinjo, katero ji je proti vsem zakonom poleg sebe dal na Wawelu? Zakaj hrepeni še višje? Zakaj ga goni v še večje zadrege, kot one, v katerih je tičal v majniku tega leta, ko jo je peljal pred oltar. Sedaj zahteva od njega še prestol! In on ni imel toliko poguma, da bi jej ga naravnost odbil! V zadregi je, morda se je celo boji! Kam je dospel? Adelhaida se ni bal. Morda za to, ker je bila njegova prava, zakonita soproga in resnična kraljica! Bila je tiha, skromna in potrpežljiva... Zakaj ni bila tudi krasna, bujna, strastna?... Sedaj je odšla s poljske dežele. Prav je storila. Tukaj ni več prostora za njo. Toda Kristina hoče biti v vsem njena naslednica... Kaj mora biti vedno v Poljski kraljica?... Ne mora! Ne bo! Toda kako ji odreči? Tako nagla je, bojovita, zna tako prositi, in tako krasna je, zapeljiva.

Pogreznjen v to blodišče misli, ni Kazimir niti opazil, da je v njegovo sobo že pred par trenotki vstopil Domeš in obstal pri vratih. Se-le ko se je notranjim nemiro mnan dvignil s sedeža, da se sprehaja po sobi, v kateri se je že mračilo, je naletel na njega.

(Pride še).

PODLISTEK.

Češka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. — Spisal Ferdinand Schulz. — Poslovenil H. V.

V nemem občudovanju je strmela gospa Kristina na svojo sliko. Tako lepo ni izgledala nikoli niti s svojimi lastnimi lasmi. Kak neprecenljiv, božanstven umetnik, je ta apotekar v Pragi! Občudovanja vredno njegovo delo jo je rešilo najmučnejše zadrege. Ž njim ne samo da zakrije bolezen svoje kože tam, kjer je najneprijetnejša, ampak zadobiva še neocenljiv in nespremenljiv okrasek svoje lepote. Ne bi obžalovala niti deset takih hiš in posestev. Apotekar se je tudi v pripojenem pismu mnogokrat zahvaljeval za one darove in je poslal tudi obilno zalogo zdravil, masti in pil, ki po njegovi trditvi bolezen gospe Kristine v kratkem zopet izlečijo. Napisal je tudi navodilo, kako naj se lasulja rabi in kako naj se pritrdi, da ne spozna nihče, da to niso lastni lasje...

Gospa Kristina se ni pomišljala in si je dala od Aluše glavo do golega ostrčil in še isti večer je očarala kralja Kazimira z obilnostjo in krasoto svoje frizure.

„Imam k tebi, kraljevski moj soprog, še dve prošnji,“ je začela laskajoče govoriti.

narodni častnikarski kongres. (Mejklici dr. a Verguna).

Vergun svetuje Stipe Radiću, da naj bi tako grozil kje drugje, na tistih mestih, v parlamentu svoje domovine v hrvatskem saboru, kjer pa on podpira ta škandalozni zistem. Radić je kričal razburjeno, ali hrvatski, srbski in slovenski novinarji so pritrjevali dr. Vergunu. V pavzi je prišlo do hudega prepiranja med Radićem in Vergunom. ki mu je prisostvovalo mnogo novinarjev.

Sklenjeno je bilo, da naj zveza slovenskih častnikarjev — in ne posamična združenja — predloži resolucijo tistim korporacijam, kakor se bo njej najprimerneje zdela. Na to je bil čitan referat Bolgara Pejeva iz Sofije o „Nalogi slovenske žurnalistike v ekonomskih vprašanjih!“ — Referat propagira gospodarsko bližanje Slovanov, posebno pa med Bolgarijo in Srbijo.

Slovenska častnikarska brzojavna agentura.

Slednjič je bil čitan referat Srba Ivana Ivaniča iz Beleggrada o „Slovenski novinarski brzojavni agenturi“. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se izvoli odbor petorice, ki naj ukrene vse potrebno, da se bo mogla agencija nemudoma ustanoviti. Kajti, odsekov, pododsekov in poizvedovanj je bilo že dovolj, a potreba je neizogibna in nujna. — V odbor je izvoljen tudi slovenski častnikar g. Pustoslavšek.

Po seji kongresa je bila seja „Zveze slov. častnikarjev“ kasno na večer.

Čuden zaveznik „Vseslovenske ljudske stranke“.

S pogoščanja v elektrarni naj vam navedem nastopno interesantno epizodo. Ne beležimo tega, ker se morda strinjamo z avtorjem, ampak gospodom od vseslovenske ljudske stranke na znanje in... neveselje. — Na francoski pozdrav ravnatelja je reagiral Stipe Radić najprej v francoskem jeziku, a nadaljeval je hrvatski jezik med drugim s sonornim glasom: S križem (in napravil je znak molitve) ne odbijemo germanskega nalava, ampak z zavezništvom na polju industrije naj bodo že iz Belgije ali Francije, če že sami nismo dovolj močni. Ne s križem, ampak s plugom in peresom in klavirjem v sredi. Plug pomenja konservativizem in staro kulturo, pero moderno kulturo, a posredi naj dela klavir (industrija). — S križem se ne rešimo, s križem nas bodo k večjemu Germani topli!

Tako je govoril tisti Stipica Radić, ki so ga gospodje pri Vseslovenski stranki v Ljubljani še nedavno fetirali.

Še o slavnosti na Kalegmedamu.

Na veliki slavnosti v Kalegmedanu poleg zgodovinsko slavne beligradske trdnjave, kjer pa so sedaj — kasemate, je bil zbran ves Beligrad. Razsvetljava je bila naravnost omamljajoča, krasna. Obe godbi sta svirali tudi slovenske skladbe. Govor je bilo tudi iz bratskega Zemuna. Koliko detektivov je bilo vmes, tega seveda ne moremo vedeti. Za nas je glavno: bilo je krasno, bilo je bratsko, bilo je — slovensko!!

Jugoslovani in Gautsch.

Trst, 14. julija.

Baron Gautsch obljublja. Zastopnikom vseh strank je izjavil, da se bo zanimal za njihove zahteve, zagotavljal jih je dobrohotnosti od svoje strani in kolikor je še takih lepih besed v leksikonu naših ministrov. Skratka, vsem je obljubil vse. Barona Gautscha je sama prijaznost. Prirčni ton, v katerem občuje s parlamentarci, lahko omami tudi najbolj skeptičnega politika. Sicer pa je prijaznost avstrijskih ministrov že znana, zato se ne smemo čuditi, ako ima tudi baron Gautsch to ministersko lastnost. Preteklo sredo je v svoji pisarni vsprejel Jugoslovane Laginja, Rybača in Ivčevića. Razgovor je bil seveda popolnoma neobvezen. Ministerski predsednik je poslanecem razložil vladin program in se informiral o jugoslovanskih zahtevah. Poslanci so izrekli nado, da se bo baron Gautsch tudi v bodoče zanimal za južne pokrajine. Pozitivnega uspeha konferenca torej ni imela, in je bila zgolj informativnega značaja. Zato ostaja še vedno odprto vprašanje: Ali naj vstopijo Jugoslovani v vladno večino ali ne? Na to vprašanje je za sedaj odgovor precej težak. Jugoslovani smo bili doslej že nešteto krat speljani na led. Obljub smo čuli že dosti, a dejanj ni bilo nič. Minister ima lahko najboljšo voljo in morda misli tudi pošteno. A on sam ne more storiti ničesar, ker je navezan na najrazličnejše stranke, katere vse hočejo imeti na vlado kolikor mogoče upliva. Odločen faktor v Avstriji so še vedno Nemci. Nemci so tisti, na katere vsaka vlada skrbno pazi, da se jim ne skrivi lasu. Pravijo, da se tudi brez Slovanov ne more vladati. Mogoče! A skušnja nas uči, da je končno vsaka vlada zavozila v nemške vode ali pa — odstopila. Baron Bienenrth je bil osebno baje tudi zelo pravičen in prijazen človek. O nobeni priliki ni pozabil govoriti o svoji objektivnosti. Mož je menda pošteno mislil, a njegova vlada je bila ena najbolj nemških, čeravno je dr. Kramar v Pragi hvalil njegovo osebno pravičnost in ljubeznjivost. Tudi Bienenrth je obljubljal, kakor sedaj baron Gautsch in vendar se nam je pod njegovo vlado zelo slabo godilo. Res je, da dičijo Gautscha še druge lastnosti. Mož je

skrajno previden, spreten in politično takten, a kaj pomaga vse to, ko je odvisen od raznih strank. Nemški nacionalci so mu te dni izrazili željo, da bo Gautsch ohranil objektivnost napram vsem narodom. To je zelo sumljivo, ker mi nemški „objektivnosti“ od nekdanj ne moremo verovati. Po nazorih Nemcev je bila tudi Bienenrthova vlada zelo objektivna, in vendar je pod njo kar cvetela germanizacija. Ako hoče biti baron Gautsch objektivni v tem zmislu, v zmislu Nemcev, potem je stališče Jugoslovancov lahko. V tako vlado ne morejo in ne smejo vstopiti. Mi smo že predvčerajšnjim rekli, da nismo principiellni nasprotniki vstopu Jugoslovancov v vladno večino. Baron Gautsch se je v sredo informiral o naših zahtevah in pogojih. Ve torej kaj hočemo. Če torej Gautsch da našim poslancem garancije za to, da se nam izpolni vsaj del naših zahtev, potem ne more nihče nasprotovati sodelovanju Jugoslovancov pri vladi. A mi hočemo garancij in ne obljub. Dokler pa teh ni, je popolnoma prav, da se Jugoslovanci držijo v rezervi. Žal, da ni mnogo upanja, da pride do skupnega postopanja. „Zveza južnih Slovanov“ se ni še konstituirala. Doslej imamo samo Sušteršičev „Hrvatsko-slovenski klub“. Dalmatinci so vsi opustili misel, da bi se združili v posebnem klubu, tako, da se združijo oni z ostalimi jugoslovanskimi poslanci v skupen klub, a oni imajo svoje specijalne interese glede Dalmacije, zato se je nanje težko zanašati, kakor se je to pokazalo že v prejšnjem parlamentu. Trenutek je resen. Tu je treba pred vsem hladnega razuma in treznega prevdaka, predno se napravi odločilen korak. Trdo upamo, da bodo Jugoslovanski poslanci razumeli resnost momenta in se po tem ravnali.

Iz konference Jugoslovancov z Gautschem.

Na konferenci, ki so jo imeli posl. dr. Ivčević, dr. Laginja, dr. Rybač z ministerskim predsednikom, sta Ivčević in Laginja urgirala izvedenje svoj čas obljubljene gospodarske akcije za Dalmacijo in Istro, a dr. Laginja je posebno zahteval pravično delitev podpor mej obe narodnosti. Dr. Rybač je v prvi vrsti opozarjal na šolske potrebe tržaških Slovencev in potem priporočal čim hitreje izboljšanje gmočnih in službenih razmer državnih uradnikov in uslužbencev. Naglašal je, da bode državnim poslancem nemogoče dovoliti nova, zlasti vojaška bremena, ako se ob enem ne poskrbi za olajšanje, bede ki tlači vse niže sloje.

Dr. Laginja o stališču Jugoslovancov napram Gautschu.

Nekemu sotrudniku dunajske „Zeit“ je dr. Laginja po konferenci pri Gautschu izjavil o držanju Jugoslovancov napram vladi sledeče:

„Izvajanja barona Gautscha so zapustila pri nas simpatičen utis. Za vodenje obveznih pogovorov nismo bili pooblašteni. Zato so tudi naša izvajanja imela le znake privatnih mnenj, ker se jugoslovanska zveza dosedaj še ni konstituirala. Še več, do danes še ni gotovo, če se nekdanja zveza, v kateri so bili vsi jugoslovanski zastopniki, sploh zopet obnovi. Po mojem mnenju se bodo jugoslovanski zastopniki držali napram vladi mirno in čakali, kaj pride.“

AVSTRIJA IN SRBIJA.

Kralj Peter in cesar Fran Josip.

Poroča se, da je srbski kralj odločil, da pošlje na rojstni dan cesarja Fran Josipa v lsi posebno odposlanstvo, ki bo cesarju izročilo čestitke v imenu srbskega kralja. Toda je v intenciji sedanjega srbskega ministerskega predsednika, ki hoče, da bi bili odnošaji med monarhijo in Srbijo čim srčnejši. Istodobno s temi vestmi se javlja z vsoto gotovostjo, da bo kralj Peter na jesen obiskal cesarja Fran Josipa na Dunaju.

Dnevne vesti.

Stava grofa Sternberga. Bivši poslanec grof Sternberg je stavil z učiteljem Sornom, da češki državnopravni kandidat dr. Hajn ne dobi čez 1200 glasov. Za vsak glas, ki bi ga Hajn dobil več, je Sternberg obljubil darovati po 1 krono za „Školsko matico“. Pri volitvah pa je Hajn dobil nad 1600 glasov in je vsled tega Sternberg stavo izgubil in plačal „Matici“ 500 kron s pripombo, „da je vsikdar navačen zgubljene stave tudi plačati.“

Avstrijski „Flottenverein“ priredi 18. avgusta na cesarjev rojstni dan prodajo bombonov v korist udovam in sirotam ponesrečenih mornarjev in v korist zgradbe mornariškega doma. V to svrhu se snujejo po vseh mestih in kopalističnih posebnih damski odbori. Bonboni, ki bodo opremljeni s cesarjevo podobo, bodo stali po 10 stotink kos.

Domače vesti.

Promocija. G. Anton M r a k, avskultant pri c. k. deželni sodišču v Ljubljani, bo promoviran 22. julija na dunajski univerzi doktorjem prava. Čestitamo.

Osebnost. Gospod Hinko R e b o l j postajenačelnik v Ajdovščini je imenovan oficijalom v VIII. službenem razredu.

Umrl je slovenski delavec. Dne 12. t. m. je umrl Koruza Fran zapustivši dvoje otrok. Pokojniku je bilo 49 let. Soprog je že mnogo let v blaznici. Hčerka, ki ji je 16 let, je vrlo narodno dekle, sin kateremu je 13 let je dovršil letos pripravnico. Ker sta hči in sin nepreskrbljena, mora sin opustiti nadaljne študije in stopiti v službo. Kedor bi ga potreboval, naj se oglasi v ulici D. Alighieri šte. 2. Trebalo bi, da ga poskrbi tudi s hrano in stanovanjem.

Pogreb pok. Koruze je bil včeraj ob 9. predpol.

Zakaj ne 50?! Tvrda Soletti je podarila za raznarodovanje slovenskih otrok 40 kron. Gotovo bi bila podarila 50, da ni Jakob Soletti mestni svetovalec in trgovec plačal 10 kron za očisteno ul. Galatti, kjer je bilo in je še napisano: Volite za dr. Otokarja Rybača! — Soletti se je blamiral, a raznarodovalnica je izgubila 10 kron!

Kakor se vidi, gledajo tudi bogatini za kronice, da-si jih včasih, kakor se je zgodilo baš Solettiju — mečejo na ulico!!!

E se non ridi!...

Ven z milijoni! Riccardo Zampieri in žnjim vsa liberalna mularija zahteva, naj „Cassa di risparmio“ izda 2 milijona kron, s katerimi da se reši vse Lahe iz krepeljev slovenskega kapitala! Mi se pridružujemo tej akciji z dodatkom, da naj „Cassa“ da vsaj 20 milijonov — za sedaj. Slovenski denarni zavodi pa naj za enkrat odrečejo vsa posojila Lahonom, da si tako omejijo delo z zopetnim inkasiranjem! Ker pa je nevarno, da Cassa di risp. zajde na pota pokojne banke Popolare, bo dobro, ako naši ljudje pravočasno dvignejo svoje milijone in jih vložijo v velesolidne slovenske zavode.

Čemu bi mi podpirali tujo nam sovražno trgovino in obrt, ko lahko porabimo denar za svoja podjetja! Oslobodite laške „prižonirje“ in podpirajte le svoje.

Lahi so namreč dovolj nesramni, da neprestano trkajo na vrata naših denarnih zavodov in ko izsilijo denar — se proklamirajo za sužnje slovenskega kapitala! Razumemo, da vpijejo v prvi vrsti ljudje, katerim živ krst ne zaupa vinarja, ker so moralne in gmotne propalice, a fakt je, da se žnjimi strinja tudi resnejši del laškega prebivalstva — ko se gre za žaljenje naše narodnosti!

Se enkrat: Naši denarni zavodi naj laške proslce pošiljajo k Zampieri-ju in naj raje podpirajo svoje ljudi in — Amen!

Izkazi volilcev v pridobinsko komisijo glede davčnih družb III. in IV. razreda so razporeženi 14 dni in sicer od 18. do 31. julija t. l. pri podpisani c. k. davčni administraciji Corso 37 I. nadstropje v sobi št. 5 in da jih lahko pregleda vsak volilec kakor tudi dotične obrtne zadruge ob delavnikih od 9. zjutraj do 2. popoldne in ob nedeljah od 9. do 12. predpopoldne.

Delavci iz elektrarne Galatti se pritožujejo, da jim delovodja g. Scocchi ne dovoli več, da govorijo med seboj slovensko. Onemu, ki bi se pregrešil proti temu ukazu grozi z odpustom. Gospodu Scocchiju nekdanj Skoku, bodi povedano, da bomo drugače govorili z njim, ako ne preneha z teroriziranjem naših delavcev. Za danes toliko!

V Trstu ni kolere. Oficijelno se nanašanja: Ker je minulo pet dni od smrti Chicchia in ni bilo opaziti nikakega sumljivega simptoma pri drugih osebah, je Trst glasom pariške konvencije smatrati zopet prostim kolere. Od izoliranih oseb v bolnišnici pri Sv. M. Magdaleni so bili že vsi izpuščeni, razun žene in sina pokojnika in dveh sstanovalcev, in še ti so bili pridržani le iz skrajne previdnosti.

Hitre varnostne odredbe so v tem slučaju, kakor povsod, zadušile v kalu morebitno razširjenje epidemije.

Tržaška mala kronika.

Tatvina. — Betina Brelič, stanujoča v ulici Farneto št. 10 je sinoči prijavila policiji, da je par dni pri njej stanovala neka daljna njena sorodnica, imenom Marija Brelič. — V zahvalo za to je poslednja ukradla Betini Brelič 380 K, 2 zastavna listka trž. Monta in dva zlata prstana ter izginila.

Tatvina na „Vindoboni“. Ob prihodu Lloydivim parnikom „Vindobona“ je bi aretiran ladijski kuhar Filip Vlačević vsled brzojavne zahteve avstro-ogrške konzulata v Port-Saidu. Kuhar je na poti med Indijo in Port-Saidom ukradel nekemu pasažirju znesek 350 K.

Aretacija inženirja. Včeraj zvečer je z Lloydivim parnikom „Graz“ prišel iz Carigrada v Trst inženir Aleksij pl. Kodolitsch, star 54 let, doma iz Gradca. Bil je aretiran takoj na brzojavno zahtevo avstro-ogrške konzulata v Carigradu. Obdolžen je razrahljanja členov cesarske hiše in zločina proti naravi.

Histeričen napad vsled tatvine. Elvira Piazza stanuje v hiši št. 6 ul. Pondares, kjer oddaja sobo v podnajem Frideriku Terpinu, ki je sedaj odsoten iz Trsta. Predvčerajšnjem zvečer se je Piazzova vrnila domov ob 11. uri. Takoj je vsa prestrašena uvidela, da so bili tatovi v hiši. Dveh železnih

škrinjic, ki ju je Terpin imel v svoji sobi, ni bilo več. V njih je bilo mnogo dokumentov in 1000 K denarja. Vsled strahu je Piazzova dobila histeričen napad in so morali poklicati zdravnika. Škrinjici so baje pozneje našli na istrski cesti. Dve deklici sta bili na nja opozorjeni od nekega neznanca. Seveda so bili v njih le dokumenti.

Koledar in vreme. — Danes: Razh. apost. — Jutri: 6. nedelja po Bink. Marija Karm.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25° Cels. — Vreme včeraj: zjutraj lepo, pop. dež.

— Vremenska napoved za Primorsko: Deloma oblačno. Tupatam dež. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

„Dramatično društvo“ v Trstu. — Danes v soboto, ob 3 in pol uri zvečer v gledališki dvorani sestanek učencev in učenik za dramatično šolo. Vsi, ki so se že priglasili in tisti, ki bi radi obiskovali ta tečaj, naj pridejo točno. Pouk bo brezplačen. Intendant.

Tržaško vojaško veteransko društvo priredi jutri v nedeljo, od 1 ure popoldne naprej streljanje na tarčo na c. in kr. vojaškem strelišču v Bazovici.

Rezultati odstotkov bodo tudi pri končnem razdeljevanju daril upoštevani. V interesu društva se vse člane uljudno prosi, da se udeležijo vaj streljanja.

„Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov“ ima svojo redno sejo v ponedeljek, dne 17. t. m. ob navadni uri zvečer. Vse gospode odbornike prosim, da je ne bi zamudili. Predsednik.

Št. Jakobski semenj se bo vršil teden dni po št. jakobskem „opasilu“, to je dne 6. avgusta t. l. Odbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu se jako trudi, da bi št. jakobski semenj izpal čim veličastneje in da bi družba dobila precejšnji znesek od tega semnja. Za sodelovanje so se priglasila vsa št. jakobska društva. Na Prelogovem vrtu bo tedaj na 6. avgusta jako živahno vrvenje.

Pogrebno društvo pri sv. Jakobu ima danes zvečer redno mesečno sejo v „Kons. društvu“ pri sv. Jakobu. Vpisujejo se tudi novi člani.

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju vabi skupno z godbenim društvom „Volarič“ sl. občinstvo na svojo vrtno veselico, ki se bo vršila jutri v nedeljo na vrtu gostilne „Pri županu“ v Lonjerju. Na vspeh bodo: godba, nastop raznih pevskih društev, veseloigra v enem dejanju in srečlov. — Po veselici bo ples do polnoči.

Torej! Kdor se hoče navžiti svežega zraka in obilo zabave naj poseti v nedeljo prijazno ter zavedno vas Lonjer!

Književnost in umetnost

Umetniška razstava na Bledu. — Danes se otvori na Bledu v zgornjih prostorih „Blejskega doma“ I. umetniška razstava, ki bo obegla nad 170 umotvorov.

Prireditelji razstave gg. umetniki R. Jakopič, K. Mysz in P. Žmitek so povabili na udeležbo tudi druge umetnike, katerih se je odzvalo do dvajset, ter bodo zastopani poleg slikarjev v večjem številu tudi kiparji.

Ta razstava ima namen kazati izven Ljubljane naš umetniški razvoj, seznanjati tujce z našo umetnostjo, ter nuditi domačinom priliko, se vzgojevati poleg ljubljanskih razstav ter spoznavati stremeljenja umetnikov. — Take umetniške razstave se bodo prirejale v za to primernih krajih, ter nadaljevale zapričeto delo v svrhu razširjenja prometa in kulturnega napredka.

Vesti iz Goriške.

Roparski napad. Uršič Jožefa, 45-letna mlekarica iz Storij je šla dne 12. t. m. ob 1. uri pop. z vozičkom iz Trsta po Openski cesti proti Sežani. Malo pred Sežano ji pride nasproti nek 40-leten človek ter jo nagovori furlansko in zahteva od nje kruha in pijače. Dala mu je košček kruha, katerega je pojedel, na to je še zahteval pijače, kar mu pa ni dala, ker ni imela. On je hotel vzeti steklenico, katero je videl v vozičku, s silo, a ona se je brcnila in pehala moža v stran. Na to jo prime čez pas ter telebne v prah, a ona ga zagrabila krepko za ovratnik ter ga sune od sebe in mu raztrga srajco. Bila sta oba sredi ceste v prahu, se premetavala ter grizla in praskala drug drugega. Ona vstane izmučena in zahteva, naj se odstrani in jo pusti na miru. On plane spet proti njej, jo vrže vnovič ob tla in ji vzame s silo iz žepa možniček, v katerem je bilo 16 kron. Ona se je branila in jokala in klicala na pomoč, a bilo je vse zaman, niti človeka ni bilo v bližini, in to na glavni cesti. Ko jo je oropal, ji je še zagrozil, da ji razbije glavo s kamnom in res je skočil v bližnji jarek po kamen težak par kilogramov. Imel je v resnici namen ženo oropati in potem umoriti. Mej tem zaslisi ropar, da drči koleselj proti očim, na kar zbeži v bližnjo goščo. Uršič je še vedno ležala na cesti v največjem

strahu vsa utrjena in krvava po rokah in obrazu in ogrizena od napadalca v pol omedlevici. Voznik se ustavi pred njo, jo dvigne od tal, na kar stopita za pobeglim roparjem v goščavo, o katerem pa ni bilo več sledu. Uršič je javila ves dogodek žandarmeriji v Sežani, katera stvar preiskuje. — Imenovani ropar je pravi „importato“ bodisi iz lačne Furlanije ali regnicolo, ki je čakal ob cesti na mirne naše ljudi ter jih napadel slično kalabrežkim brigantom. To golazen iztrebiti iz naših krajev bilo bi človekoljubno delo pristojnih oblasti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ajdovščini. Ajdovščina ima sedaj sliko pravega pravčatega sejmišča. Vse se pripravlja za zlet „Goriške Sokolske Župe“, ki se bo vršil tukaj dne 23. t. m. In na veseljem prostoru! Ropot in tekanje sem in tja. Električna razsvetljava se že napeljuje; tribune, telovadišče, paviljoni in drugo se že gradi. Reklamni odsek je tudi že razposlal veselilne lepake širom slovenske domovine in povabil na zlet vsa goriška narodna društva ter upamo, da se bodo ista vabilu po možnosti odzvala.

Saj bo ta dan itak vsa Goriška v Ajdovščini. Pričakujemo pa v ne malem številu tudi druge primorske in kranjske sorojake. Razume se pa, da bomo tudi oddaljeneje goste bratsko sprejeli. Udeležnikom iz Goriške in Primorske svetujemo, da se 23. t. m. poslužujejo posebnega vlakla, ki vozi ta dan iz Gorice ob 12:45 pop. in se vrača iz Ajdovščine ob 10:30 zvečer.

Razposlane lepake prosimo, da se nalezijo na vidnem prostoru. Da se izognejo sokolska in druga narodna društva, ki se vdeležijo tega zleta, vsem morebitnim nepriklanam, jih opozarjamo, da morajo vdeležbo pravočasno javiti svoji politični oblasti in c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici. — Na zdar!

Na c. kr. moškem učiteljski v Gorici so se vršili ustni zrelostni izpiti od dne 6. pa 12. t. m. Udeležilo se jih je 31 domačih abiturientov (1 je bil obolen ter pristopi k ustnemu izpitu meseca septembra) in en privatist. Od domačinov je prebilo izpit s povoljnim uspehom 27; dva sta bila zavržena za dva meseca, dva pa za celo leto. Privatist je med ustnim izpitom odstopil.

Sprejemni izpiti za vstop v I. tečaj so se obavljali od dne 10. pa do 12. t. m. Prijavilo se je bilo 46 učencev, a sprejetih je bilo 43. Ker je potemtakem že sedaj več nego doseženo dopustno število gojencev, ne bo jeseni nič več sprejemnih izpitov za vstop v I. tečaj.

Na c. kr. pripravnički za učiteljska v Tolminu je bil sklep šolskega leta v soboto, dne 9. t. m. Vseh učencev je bilo 20, spričevalo I. reda jih je dobilo 16, med njimi z odliko Pertot Janko iz Barkoveli. K sprejemnemu izpitu za I. tečaj c. kr. učiteljska v Gorici se jih je oglasilo 16 in so bili vsi sprejeti. Vpisovanje za šolsko leto 1911/12 se bo vršilo dne 16. in 17. septembra. Vodstvo.

Za nedeljsko cestno dirko Kobarid — Tolmin vlada po deželi, kakor v mestu veliko zanimanje za veselico in dirko, ki se bosta vršili v naših romantičnih Gorah. Udeleženci se prepričajo o lepoti Soške doline in naših gor. Preskrbljeno je na vse strani, za vse in za vsacega, za mlado in staro, da se bo lahko kratkočasilo. Na veseljem prostoru bo svirala vojaška godba. Zato naj se vse, kar more, požuri ta dan v Tolmin. —X.

Jurija za cestno dirko Kobarid — Tolmin, dne 16. julija t. l. bo sestavljena tako-le: a) na startu: Alojzij Drufovka in Franjo Saunig; avizo-motorja: Alojzij Drufovka in Franjo Weiss; b) na cilju: predsednik Rudolf Drufovka; zapisnikar Joško Kuštrin ter ob enem član društva, katero pošlje dirkače. Za zdravniško pomoč je preskrbljeno. Gg. zastopniki društev so naproseni, da bodo točno ob 2. uri popoldne pri gostilni g. Peršeta v Tolminu.

Odbor.

Kolesarsko društvo „Gorica“ naznaja gg. kolesarjem, da je od 13. t. m. veselična pisarna v društveni sobi odprta. V Tolminu se nahaja tajništvo v gostilni pri „Kranjcu“.

Kolesarsko društvo „Gorica“ naproša vse gg. dirkače, da se zberejo v nedeljo, dne 16. julija 1911 ob 5. uri zjutraj v društveni kavarni „Central“, kjer se odpeljejo z vlakom, ki odhaja ob 6. uri zjutraj do postaje Sv. Lucija, nato s kolesi do Kobarida. Zbirališče v Tolminu je hotel Devetak. Odbor.

Kolesarsko društvo „Danica“ se zahvaljuje vsem gospicam in gospodom iz Podgore, kateri so pri naši veselici 2. t. m. brezplačno sodelovali pri igri „Dva Pavla“. Posebno pa g. Slamiču, ki je vse to preskrbel.

Zakvaljujemo se tudi vsem gg. dirkačem, slav. občinstvu in cenjenim društvom za njih udeležbo. Odbor.

Kolesarsko društvo „Danica“ priredi prihodnjo nedeljo izlet po Krasu. Odhod s kolesi zjutraj ob 6:30 iz društvenih prostorov. Z vlakom pa ob 8:20 z državno železnico do Štanjela potem skupaj s kolesi do Komna, Gorjanskega, Nabrežine in nazaj. Naproša se gg. člane polnošteviline udeležbe.

Oni pa, ki se ne udeležijo izleta, naj gredo v Tolmin h kolesarski veselici. Odbor.

Pevsko-bralno društvo „Tomaj“ združeno s Ciril-Methodovo podružnico v Tomaju priredi dne 20. avgusta t. l. veliko veselico na korist CMD.

Vspored bo jako obsežen, zato se naproša vljudno vsa bratska narodna društva, ki bi se blagovolila udeležiti veselice, da naznanijo vsaj do 25. t. m. ime pesmi, s katero mislijo nastopiti.

Ob enem so naprosena vsa sl. društva, da ne prirede istega dne v obližju nikake veselice. — Vspored se objavi še pravočasno.

Proces „Banca Popolare Goriziana“ pred goriško poroto.

Sedmi dan, v četrtek 13. jul. Zaslisevanje dr. Luzzatta, ki obdolžuje ves upravni svet.

Obpravna je nadaljevala ob 9. uri predpol.

Zaslišan je bil obtoženec dr. Luzzatto, ki je govoril zaporedoma skoro tri ure. Njegove izpovedbe pa ne vsebujejo nikacih novih razkritij. V glavnem je trdil, da poloma B. P. ni zakrivil niti on sam niti Colle oziroma Lenassi, marveč ves upravni svet. Luzzatto je izpovedal v posnetku nekako tako-le:

D. P. ni dokazal moje krivde, toda jaz hočem pred porotniki dokazati svojo popolno nedolžnost in oprostiti svoje srce te neznosne more, ki me tlačijo že dve leti. — Revnih starišev sin, sem otvoril leta 1887 svojo odvetniško pisarno. Delal sem tudi po noči, da sem si sčasoma vstvaril diskretno stališče. V javno življenje se nisem vtikal, ker sem vedno smatral da je to luksus. Dr. Seitz me je končno pregovoril, da sem sprejel mesto upravnega svetnika pri banki.

B. P. je bila ustanovljena v pomoč revnih kmetov in delavcev. Da bi lažje odgovarjala stavljeni nalogi sem jaz v banko vložil vse svoje premoženje, ono svojih sorodnikov in znancev.

Colle je trdil, da je služila banka samo nekaternikom. Možno je, da je to res, to pa se ne nanaša na mojo osebo. — Trdilo se je tudi, da sem služil pri banki, ker sem imel vse njene pravne zadeve v rokah. To ni nič čudnega. So v Gorici in drugod tudi odvjetniki, ki so udje posojilnic in bank, katere izročajo vse pravne zadeve dotičnim udom-odvetnikom. Če je bil Colle imenovan za ravnatelja vzlic temu, da se je vedelo, da je strasten igralec na borzi, to mene ne zadevja, ker takrat nisem bil še upravni svetnik.

Glede fingiranih vpisovanj in ponarejenih bilanc za 1905., 1906. in 1907. opazim, da od l. 1904 do 1906 nisem bil v upravnem svetu in da bilance ne nosijo mojega podpisa.

V Colle-ta smo imeli vsi veliko zupanje, ker je bil jako inteligenten in marljiv. Nelogično je, da sem mu jaz dajal

Zakaj bolehalo otroci na driski? V hladnejših letnih časih se razmeroma kaj redko in nenevarno pojavi griža; v poletni toploti pa je ista gostejša, da, v najbolj vročih mesecih celo prav številna in njen pojav je v teh časih tako nagel, tako nevaren, da se umrljivost med otroki naravnost strašno množi. Ta strašna resnica, katere se navadno v velikih mestih najbolj pokaže, pa jo lahko tudi v veliki meri opazujemo med kmetiško deco, je z dvema prav važnima činiteljema v tesni zvezi, namreč: vsled vročine zmanjšana otroška telesna utrjenost in neznansko hitro pomnoževanje bakterij in kemično razkrajanje kravjega mleka. Od vpliva zadnje škodljivosti kaj lahko mati obvaruje otroka, posebno v času, ko menja živina klajo, ako rabi izključno za hranitev otrok skoraj pol stoletja priznano dobro, iz čistega planinskega mleka obstoječo Nestléjevo otroško moko, katere je vedno za porabo gotova, ki vedno nasiti, se nikdar ne skisa ali ne razkroji, pa uravna delovanje prebavil.

Gotovo govejo juho
najboljšega okusa
dajo

MAGGI JEVE kocke

á 5 h.

Pazi, naj se natančno, če je
MAGGI in na varstveno
znamko zvezdo s križem. —
Druge kocke niso Maggi-jeve.

CROATIA

ZAVAROVALNA ZADRU
DRUGA V ZAGREBU
edini domači denarni zavod

Ustanovljena leta 1884

Centrala:
Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in
Preradvičeve ulice.

Glavno zastopstvo:

Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo,

Podružnica: v Trstu, Via Lavatoio št. I. II. nad.

--- Telefon 25-94 ---

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1) Na življenje

- 1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti,
- 2) Zavarovanje dote.
- 3) Zavarovanje življenske rente.

2) Proti škodi po požaru

- 1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen,
- 2) Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajalniškega blaga gospodarskih strojev, blaga itd.
- 3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3) Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša

K 2,319,068.21

Od tega temeljna glavnica K 800.000.—
Letni dohodek premije s pristojbinami K 1,221,748.41
Izplačane škode K 4,323,268.44

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst ul. Lavatoio št. I. I. n.
in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (Trdka Kmet in Slivar)

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica dell' Caserma št. 13. II. n.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo
Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega

Bogat izbor ur
vsake vrste, kakor tudi
uhanov, prstanov z dija-
mant in brez dijamantov,
ženske verižice, zlate
in srebrne za moške,
vse po konkurenčnih cenah.

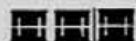
VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere štev. 10 — TRST

V soboto dne 15. julija in v nedeljo 16. julija:

- 1) Leseni premog na Češkem. (Po naravi). — 2) Roža na jezeru. (Sentimentalen prizor). — 3) Kako se plačajo dolгови. (Za smeh).

NB. V ponedeljek 17. julija velik komičen večer, z eno uro trajajočim vspeedom.

Pečatniki iz kaučuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtanjše samo v mehanični
delavnici

Tržaškega grafičnega zavoda

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeratorjev itd. za pečatnike.

Pošiljate na deželo.

1760

Na obroke! Manufakture & konfekcije Na obroke!

GASPARI & C. o - TRST

ulica Barriera vecchia 14, II. n., vrata 12.

Zavese, preproge, garniture v blagu za pohištvo, volnene odeje, perilo,
platno sukno, neprem. plašči za gospe in gospode, dežniki, solnčniki itd.

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San
Giovanni 6 in 2

TELEFON štev. II-85

Podružnica v Zadru.

Zaloga

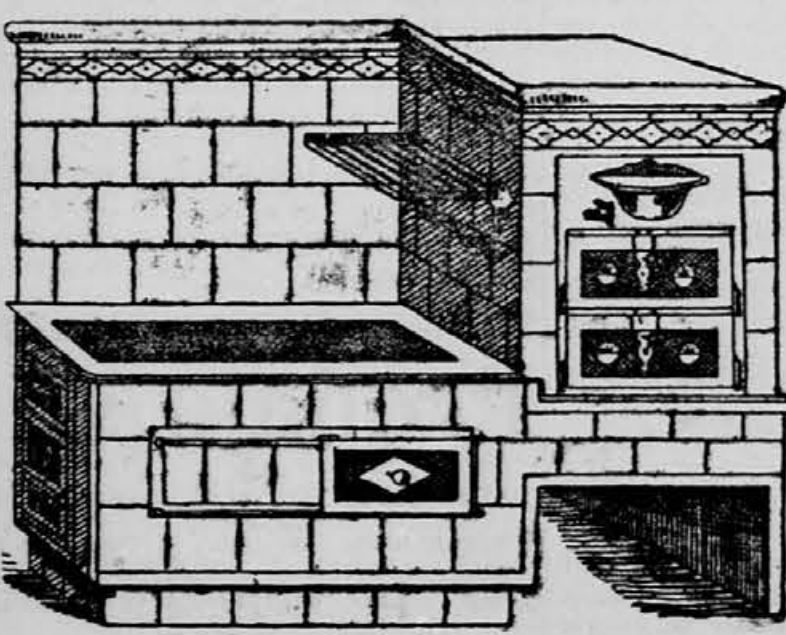
majoličnih peči in
štedilnikov (Sparherd)

lastnega izdelka.

Edino zastop. tovarne
majoličnih peči: Carl
Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč

za stene kakor tudi
za štedilnike,
majolice, peči izdelane za
trajen ogenj, uporabljive
tudi na plin. 372

nasvete. Koncem l. 1908 sem imel naloženega pri banki 200.000 K svojega in tujega denarja. Če bi bil vedel, da se pri banki igra, bi bil ta denar dvignil, kakor so to storili drugi, ki so vedeli za igro. Tu prečita Luzzatto neka pisma, ki naj bi dokazovala, da so v različnih dobah igrali na borzi upravni svetniki: dr. Bader, Bombig, Chiurlo, Vernig in Savorgnan.

Luzzatto trdi, da so upravni svetniki kar na slepo podpisavali in bi bili podpisali tudi lastno smrtno obsodbo, ne da bi vedeli kaj podpisujejo. V dokaz temu navaja nekaj klasičnih slučajev. Ta grozna lahkomišljenost, da je povzročila polom.

Luzzatto obdoljuje upravne svetnike toliko v zadevi Conforti kakor tudi v drugih opraviilih sploh, o katerih je čitateljem že znano iz prejšnjih obravnav.

Osmi dan, v petek 14. jul.

Obravnava se nadaljuje ob 9. uri predpol.

Nadaljuje izpraševanje dr. Luzzatta, ki naprej zanika da bi bil on odredil, naj se dividendenda za l. 1908 izplača po 5%, namesto po 3%.

V seji 19. januarja 1909 sem bil predlagal in dr. Bader je moj predlog toplo podpiral, da naj se namreč zajme večji znesek pri kaki poštini banki. To je bilo neizogibno potrebno zato ker so vlagatelji dvignili skoro ves denar in so bile blagajne prazne. Tako se je zajelo 800.000 K proti solidarnemu poročstvu vsega upravnega sveta.

Vsi so biliza to naj se izkaže prebitek 43.000 K. Bilanca se ni falsificirala; če je pa v tej bilanci kak napačen opis ali nered, potem so odgovorni kakor jaz, tako tudi vsi drugi upr. svetniki.

Pa kako, da drž. pravdniki ni postavil pod obtožbo vse druge upr. svetnike, ki so odgovorni toliko kakor sem jaz.

Govori se, da oni niso videli. Kako to, ko so videli in vedeli, da so se vloge dvigale?

Podpisov upr. svetnikov za najetje posojila 800.000 nisem izsilil, kakor trdi obtožnica.

O upravnem svetu pove Luzzatto, da je isti skoro vsaki mesec revidiral banko in da je našel vedno vse v popolnem redu. Zato da je bil on popolnoma brez skrbi.

V spomladi 1909 sem moral dati za asanacijo banke 70.000 — dal sem 50.000 K; to je predstavljalo četrtino mojega premoženja.

Ko smo izvedeli, da z vsemi temi žrtvami ne rešimo banke, smo zgubili glavo. Pogajali smo se da bi kdo hotel prevzeti banko z vsemi aktivni in pasivi. Lenassi, Bombig, Pavia so se podali na Dunaj h kreditni banki, toda opravili niso ničesar. Tedaj sva se jaz in Bader pogajala z tržaško trgovsko banko ter opravilo sklenila. Dne 26. maja je bila sklenjena likvidacija. Banka ni falirala, ampak je likvidirala. Noben upnik ni izgubil ničesar. Delničarji pa naj zahtevajo civilnim putem od krivcev.

Avgusta meseca 1909 leta me je pozval dr. Ballaben, naj delam na to, da bi tudi delničarji ničesar ne izgubili. Zato pa niso bili drugi upr. svetniki.

Preds.: Ali je bil upravni svet odgovoren za škodo?

Luzzatto: Mi smo bili osebno odgovorni za nad en milijon kron, razun tega pa še za 500.000 pri Videmski banki.

Preds.: In ni li to bilo znamenje, da se nahaja banka v kritičnem položaju. (Nadaljevanje jutri.)

Vesti iz Istre.

Jutri na Grimaldo! Skupščina Ciril-metodove podružnice na Grimaldi se bo vršila — kakor že javljeno — jutri. V zvezi s skupščino bo veselica z vrlo zanimivim vspešdom, tako, da bo zabave za gospode iz Buzeta. Odbor si je po možnosti prizadeval, da bi napravil gostom prijetno bivališče med nami. Zabava bo prijetna tembolj, ker se bo vse vršilo pod milim nebom. Poskrbljeno je z dobrim griljajem in sladko kapljico, zato, da ne bo trpel želodec. Osobito je lepa prilika za planince, da pridejo ta dan na našo hrvaško Grimaldo, ki leži 500 m nad morjem in od kjer je lep, da uprav krasen razgled skoro na celo Istro. Osobito je na vzhodu lep razgled vse tam do kvarnerskih otokov, a na zapadu na prostrano in zanimivo dolino Mirne, motovunski gozd in vse tam do morja in Novegrad.

Kar je v srednji Istri narodnega, torej v nedeljo, dne 16. t. m. na Grimaldo.

Jutri k Elerjem pri Miljah, kjer se bo vršila veselica društva „Slovenski dom“. Videti bode tu prvo kozo na slovenski zastavi. Ta kozu vam bo torej potrdila, da je istra slovenska, ker kozu je znamenje Istre. Ona kozu vam potrdi, da se pase na slovenskem polju ravno tako, kakor na italijanskem in da je torej trditev o italijanski Istri — laž.

Podgorje. Dne 11. t. m. je divjal v našem kraju velik vihar, tako, da je nosil v zrak seno in isto razmetal in napravil tudi sicer mnogo škode. Pihalo in zvijalo je drevesa tako, da se je mislilo, da bo vse drevje vzelo v zrak. Ubogi kmetje, kako so

letos nesrečni! Meseca junija jim je popolnoma pobila toča, sedaj pa končuje suša in vihar, kar je še ostalo pridelkov na polju. Ubogi Podgorjani bodo prisiljeni iti po svetu s trebuhom za kruhom, ako ne bo kake druge pomoči.

Razne vesti.

Kinematografska tragedija. V bližini New-Yorka se je pripetila te dni velika kinematografska tragedija, katere žrtev je bil igralec Brighton. Za neki kinematograf bi bil moral potegniti iz vode neko damo, ko pa je skočil z glavo naprej v vodo, je obtičal z glavo v blatu. Na sto in sto gledalcev je stalo okrog in ko ga ni bilo na površje, so bili nemirni. Več ur je trajalo, predno so ga našli in potegnili iz vode. Ves čas pa je delal kinematograf in pride ta kinematografska resnična tragedija že v kratkem v kinematografska gledališča.

Blaznik v aeroplanu. — Iz Bukarešta poročajo, da se je spustil v zrak aviatik Tardescu ter vzel s seboj zdravnika z imenom Belle. Ko je bil kakih 500 m visoko, je zblaznel zdravnik, kričal ter hotel skočiti iz zrakovlova. Le s težavo ga je miril Tardescu ter se spustil počasi na zemljo, kjer so vzeli hitro besnečega Belleta iz aeroplana. Tardescu nekaj časa od strahu ni mogel govoriti.

Poslano*)

„Gorica“ z dne 4. julija t. l. podtika odbornikom moške podružnice dr. sv. Cir. in Metoda v Gorici, da so se nekateri gosposdije (imenoma navedeni in pohvaljeni v „Soči“) udeležili Südmarkine veselice. Poštenjaki v uredništvu „Gorice“ dobro vedo, da je cela vest izmišljena — a vendar kljub pozivu ne prekličejo laži.

V imenu odbora prizadete podružnice zavračam tako podlo sumničenje in javno izjavljam, da dopisnik — kar se tiče navedenih gospodov — vedoma nesramno laže in perfidno obrekuje. Vsa čast listu, ki objavlja in ne prekljuje laži.

Dr. E. Dereani
t. č. predsednik moške podr.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja, uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Županstvo Temnica na Krasu
vabi vse nad 10 let v Trstu biva-
joče osebe, da se zglasijo v gostilni
„Narodne Delavske Organizacije“ in
oddajo svoj naslov in druge podrobnosti
v svrhu dosege domovinstva
v Trstu.

Poziv.

K političnemu, kulturnemu, trgovskemu in gospodarskemu ojačenju vseh Slovanov v Trstu in okolici, Istri in na Goriškem je neobhodno potreben koledar, kateri naj poda razen navadne, natančne koledarske priloge, kulturni, statistični pregled dela in napredka Slovanov sploh, a posebej še nas v Trstu in okolici, Gorici in Istri. To me je napotilo, da izdam koledar „VELIKI JADRAN“ v velikem kvart-formatu z dnevnimi beležkami.

„VELIKI JADRAN“ bode razven književne priloge obsegal popolni šematizem, imenik in naslove vseh slovanskih političnih, kulturnih in gospodarskih društev kakor tudi trgovskih tvrdk, splošno torej vse glavne podatke za slovenski dom in svet, da se lahko natančno vidi, kaj smo storili za našo stvar in kaj moramo še storiti. Upam, da bodo vsi Slovenci in Slovani sploh sprejeli to moje delo in isto podprli z nasveti in podatki, da bode „VELIKI JADRAN“ vzor popolnosti za vsa narodna in življenska vprašanja slovenskega in slovanskega sveta.

Da morem zadovoljiti v celem obsegu glede zunanje oblike, prosim vsa naša društva in pojedince, da me podpirajo z uvrščanjem oglasov. Trdno sem prepričan, da bomo z „VELIKIM JADRANOM“ izpolnili zopet eno vrzel in napravili korak naprej.

V TRSTU, 1. maja 1911.

Slovanska knjigarna Josip Gorenjec, Trst.

NB. Kdor želi v koledar uvrstiti kak članek ali sliko, ali kako notico, naj pošlje rokopis do konca julija 1911 na „Slovansko knjigarno Josip Gorenjec Trst, ulica Caserma 16.“

Prodajo se::

parni stroj 20 HP, dva stroja za rezanje mila in ena parna sesalka po najnižjih cenah

v GORICI: Tovarna mila Holzer.

MALI OGLASI

Radi nagle smrti svojega soproga prodam takoj nov, še nerabljen voziček (voiturette) Laurin & Klement, z dvema sedežima, rdeč, 8/9 HP, dva cilindra, komplet s lučmi in streho, takoj uporabljiv, zelo ugodno. — Vprašanja naj se pošljejo pod sifro „Okkasionsvoiturette št. 1211“ na Inzeratni odelček Edinost.

Na Dolenjskem je na prodaj prav krasna hiša za vsak denar. — Pojaenila daje F. Pertot, urar, ulica delle Poste 9. 1139

Za poletno sezono odda se v najem soba s kuhinjo, hiša osamljena, krasna lega na d'javni cesti blizu železnice v Vipavi pri Ajdovščini. Več pove Hinko Šubič, Trst, trgovina, Corso 47. 1227

Pri slovenski družini se odda takoj meblirana soba. — Ulica B. riera vecchia št. 22, IV. n. desno. 1271

Prišten, dober brinjevec se vdbi Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Iščem meblirano sobo pri slovenski družini v okolici Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1209

Meblirana soba z dvema posteljama se odda takoj pri slovenski družini, Via Fontana št. 8, II., na levo. 1277

Trgovina z mešanim blagom odda se takoj v najem. Zahteva se od 4 do 5 tisoč kron kapitala. Naslov pove Inzeratni odd. Edinosti. 1211

Gostilna na račun ali v najem se takoj odda; zahteva se kavčija. — Naslov pove Inzeratni odelček Edinosti. 1222

Pekarija za neoženjenega se odda takoj v najem. Naslov pove Inzeratni odelček Edinosti. 1223

Išče se dekle za gostilno. — Via delle Scuole Nuove, Trattoria alla città di New-York št. 22, pri sv. Jakobu. 1206

Iščem družbenika z najmanj K 20.000 za vpe-ljano veletrgovino z deželni mi pridelki, moko in kolonijalnim blagom. Sodelovanje se želi vendar ne pogoj. — Ponudbe na Edinost pod „Merkur“ 1177

Naš fotograf Je Anton Jerklč, Trst. Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k niemu. 315

Pijte samo „Tolstovrsko slatino“. Na-roči se v Tolstem vrhu, Guatazj, Koroško. 736

Kdor hoče kupiti gostilne, kavarne, prodajalnice likerjev in druga podjetja, najemščine hiš, dvorcev, v mestu in zunaj, naj se obrne s polnim zaupanjem na Her-mana Kolaršič, Caffè Corso 9—11, 3—6. Telefon št. 825. 765

16-letna gospodična, večša slovenskega, nemškega in laškega jezika išče službo v trgovini kot prodajalka ali blagajničarka. Prijazne ponudbe pod „R. S. 1227“. 1227

Išče se dobrega mizararskega delavca. — Via Ferriera 30, mizar. 1232

Javni ples priredi mladina v Orleku dne 30. t. m. na dvorišču gostilne Aloj-zija Pirjevec. Svirala bo godba „Volarič“ iz Lonjerja. Začetek ob 3. in pol uri popoldne. Plesni komad 10 vinarjev. Na obilno udležbo uljudno vabi orleška mladina. 1220

Albanija in Albanci. Spisal :: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Prodajalna jestvin in koloni-jalnega blaga

Ulderico Basso

Trst, ul. Sette Fontane 42.

Blago vedno sveže in oene zmerne.

Poskusite FI-**GOVO KAVO „Salutin“** ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridelek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOVLAH na obrežju šte. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: **Belo in črno po 1.04 liter, Dreherjevo pivo po 56 st. liter.**

Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica. Marsala in vsakovrstni likeri. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: **SVOJI K SVOJIM!** Vekoslav Kocijancič.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da je prevzel na svoj račun dobroznano gostilno

„PRI FRANCU“

v Trstu, ul. Giosue Carducci 33.

Za dobro pijačo, kuhinjo in postrežbo skrbi in se toplo priporoča

JAKOB ORTAR.

V žganjarni in sladčičarni vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabris. Bogat izbor najboljših vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.

Asti Spumanti, Refošk, zagrebški Pe-linkovac in Bokol. Posebne vrste: Ruse po najzmernejših cenah.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in se obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Ivrjuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirit, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

Fran Abram
Trst, ulica S. Francesco 44.

Kine-Bioskop „Adria“

v Škedenju

V soboto 15. in nedeljo 16. t. m.

Nov, interesanten program

:: Restaurant Würschinger ::

Trst - ulica Stadion šte. 10.

Vsako nedeljo vojaški koncert. - Vstop prost.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. — Dreherjevo pivo I. vrste.

CENE NAVADNE. Senčnat in hladen vrt. CENE NAVADNE.

Klubove sobe se oddajo v najem za društva. - Abonement

s popustom 20%.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se prodaja

pri Orehu (Noghere) pri glavni cesti

vse potrebne mrtvaške predmete, kakor:

krste, sveče, obleke, pajčolane, vence iz umetnih cvetlic in perl

Trgovina je bogato založena. Na izbero so vsi predmeti te stroke.

Zastopstvo Novega Pogrebneaga Podjetja v Trstu, Corso št. 47

Uljudno se priporočata Alojzij Jamsek in Franc Bernetič, mizarja.